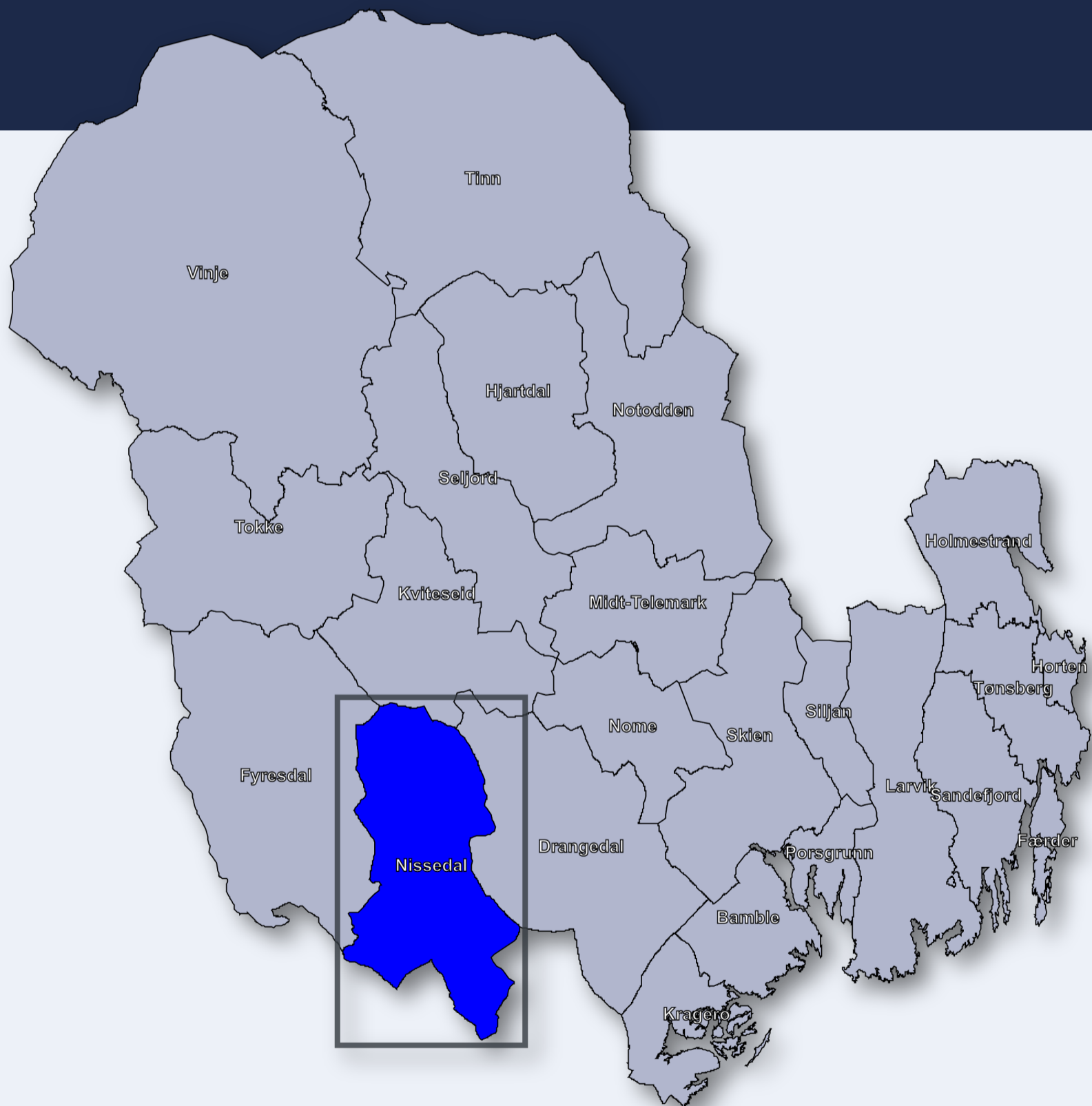

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

Kommunebilete - Nissedal okt. 2022

Et grunnlag til dialog mellom Nissedal kommune og Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Innhold

Innleiing

Om kommunen

Kort om kommunen

Kommunal organisasjon og leiing

Befolkning

Bo- og arbeidsmarknad

Statsforvaltaren sitt hovudbilete av kommunen

Statsforvaltaren sitt bilete av teneste- og forvaltingsområde

Barnehage

Barnevern

Folkehelsearbeid

Grunnskole

Kommunal planlegging

Kommunal økonomi

Kommunehelsetjenesten

Landbruk

Miljø og klima

Omsorgstjenestene

Samfunnssikkerhet og beredskap

Sosialtjenesten

1. Innleiing

Eit kommunebilde attgir Statsforvalteren i Vestfold og Telemarks «bilde» og inntrykk av kommunen, både av kommunen som heilskap og av enkelttenester og forvaltingsområde.

Dei blir utarbeidde i samband med Statsforvalteren sine kommunesamtalar og dannar grunnlaget for dialogen i desse møta. Bilda kan bli justerte i etterkant av møta, basert på dialogen med kommunen.

Etter denne innleiinga, blir informasjon om geografien til den aktuelle kommunen, befolkning, bo- og arbeidsmarknad og den kommunale organisasjonen presentert i kapittel 2.

Kapitel 3 attgir Statsforvalteren sitt hovudbilde av kommunen med bakgrunn i bildet vårt av teneste- og forvaltingsområda til kommunen. Dette er mellom anna basert på analysar, statistikk, utførte tilsyn og eventuelle klagesaker. Kapitlet oppsummerer òg vurderingane våre gitt i kapittel 4 og listar tema Statsforvalteren ønsker dialog om under kommunesamtalen.

Kapittel 4 har følgjande gjennomgåande innhald og struktur i dei temavise delkapitla:

Fokusområde

Fokusområda angir med utgangspunkt i overordna statlege forventningar og politikk, og kjennskapet vårt til kommunen, kva område som Statsforvalteren vil legge særleg vekt på i dialogen om dei enkelte teneste- og forvaltingsområda.

Sentrale nøkkeltal

Under sentrale nøkkeltal finn ein relevant statistikk som gir eit overordna bilde av teneste- eller forvaltningsområdet set opp mot fokusområda eller området som heilskap. Med mindre anna er oppgitt er nøkkeltala henta frå SSB.

Samla vurdering av området

Den samla vurderinga av området attgir Statsforvalterens inntrykk av teneste- eller forvaltningsområdet for kommunen som organisasjon, herunder:

- Vesentleg informasjon for heilskapsbildet
- Styrker og moglegheiter
- Svakheter, utfordringar og sårbarheit
- Framtidsperspektivet – utfordringsbildet og handlingsrom

Det er nytta trafikklys for å visualisere Statsforvalteren sitt inntrykk av teneste- eller forvaltningsområdet som heilskap. Trafikklysa attgir vurderinga vår med tanke på kvalitet, sårbarheit og berekraft per dags dato, og i kva grad det er indikasjonar på avvik eller risiko for avvik frå det som blir forventa i lov, forskrift og god fagleg praksis. Vurderinga blir attgitt med fargane raud, gul og grøn for høvesvis svak, middels eller god. Saman med trafikklyset blir det gitt ein kort tekstlig oppsummering og grunngiving.

Vurderingane er baserte på tilgjengelege data per 01.10.2022.

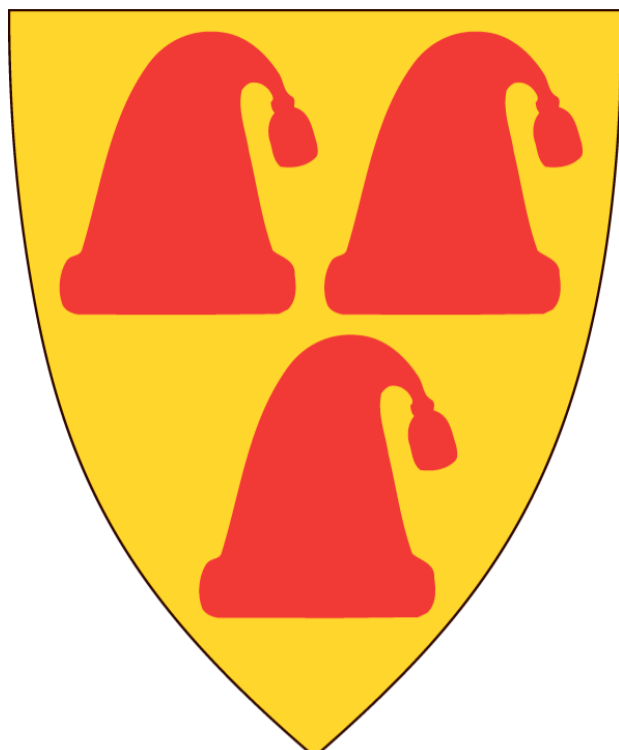
Sentrale tema

Sentrale tema er konkrete forhold som det vil vere særleg aktuelt å følgje opp i den sektorvisa dialogen mellom kommunen og Statsforvalteren eller i kommunen sitt eige utviklingsarbeid.

Det er ikkje lagt opp til omfattande dialog om dei enkelte oppfølgingspunkta i kapittel 4 under Statsforvalterens kommunesamtale.

2. Om kommunen

2.1 Kort om kommunen

Kommunevåpenet består av tre raude nisseluer. Kommunestyret vedtok dette våpenet i 1992. I saksutgreiinga står det at "Nisseluene er morosame, klåra og harmoniske. Alle kan sjå, og skjöne kva motivet er, og vil snart sette motivet i samanheng med kommunenamnet. Er det ikkje det som er meininga? Me har vel og rike segnetradisjonar, alt opp til vår tid, som fortel at her bur nissen. Kanskje er dusken litt for stor og tung? Den minner meir om eit kiloslodd på krambua".

Nissedal er ein kommune i Vestfold og Telemark fylke, frå grensa mot Agder nordover på begge sider av Nisser, som er Telemarks største innsjø med eit areal på 76 kvadratkilometer. Kommunen grensar mot Fyresdal i vest, Kviteseid i nord og Drangedal i aust, medan Åmli, Vegårshei og Gjerstad utgjer nabokommunane i Agder.

Nissedal fekk kommunestatus i 1838, då kommunen vart skild ut frå Kviteseid.

Hovudtyngda av busetjinga finst langs austsida av Nisser, med tettstaden og administrasjonssenteret Tveitsund (Treungen) heilt i sør og Kyrkjebygda og Nordbygda lengre nord.

Næringslivet i kommunen er variert. Jordbruksarealet omfattar 3 570 dekar (2013). Så godt som heile arealet blir nytta til eng, slått og beite, særleg for sau. I 2015 var skogavvirkinga på 30 513 kubikkmeter. Av dette utgjorde furu 23 584 kubikkmeter, gran 6 668 kubikkmeter og lauv 261 kubikkmeter. Dessutan er pelsdyroppdrett viktig. Nissedal har lite industri; viktigast er trevareindustri og dessutan dyrefôrproduksjon.

Turismen er ei næring i vekst. Særleg har kommunen satsa på hytteturisme. I 2022 var det 2430 hytter i kommunen, ein auke på 67 prosent sidan 2006.

Nissedal er ein mellomstor kraftkommune, med ein gjennomsnittleg årsproduksjon på 572 gigawattimar (GWh) per 2016. Det er 11 kraftverk i kommunen, og største fallhøgde er 80 meter. Kraftverka med høgast snittproduksjon er Dynjanfoss kraftverk (i drift frå 1951), Høgefoss kraftverk (frå 1919) og Fjone kraftverk (frå 1970).

Kjelder: Heimesidene til kommunen og og Nilsen, Jan Erik; Lundbo, Sten: Nissedal i Store norske leksikon på snl.no.

2.2 Kommunal organisasjon og leiing

Ordførar	Halvor Homme (Ap)	Varaordførar	Kristine Sandall (H)
Politisk organisering	Formannskap og to utval	Kommunestyresamansetning	Arbeidarpartiet: 7 Senterpartiet: 6 Høyre: 2 Kristeleg Folkeparti: 2
Valdeltaking	Kommunevalet 2019: 74,6 prosent	Kommunedirektør	Sverre Sæter
Interkommunale samarbeid	..		

2.3 Befolkning

Ved inngangen til 2022 var det registrert 1 414 innbyggjarar i kommunen, ein nedgang på 16 innbyggjarar sidan førre årsskifte. Dette inkluderer ein netto utflytting på 12 personar, medan kommunen opplevde eit «fødselsunderskot» på 4. Dei siste fem åra er folketalet redusert med 62.

Innvandrarar og norskfødde med innvandrarforeldre utgjør 11,5 prosent av innbyggjarane i kommunen.

SSB si befolkningsframskriving frå 2022 viser ei forventa folkemengde på 1 428 i 2030 og 1 418 i 2050. Forsørgarbrøken for eldre (talet over 64 år relativt til talet 20-64 år) var ved inngangen av 2022 på 0,48 og er forventa å auka til 0,57 i 2030 og vidare til 0,81 i 2050. Tilsvarende tal for landet er høvesvis 0,31; 0,36 og 0,50.

Kjelde: SSB	Nissedal	I heile landet
Innbyggere (antall)	1489.0	5425270.0
Kjelde: SSB	Nissedal	I heile landet
Fødte i løpet av året (antall)	10	56060.0
Kjelde: SSB	Nissedal	I heile landet
Netto innflytting (antall)	11	19650.0
Kjelde: SSB	Nissedal	I heile landet
Andel med innvandrerbakgrunn (prosent)	11.9	18.9
Kjelde: SSB	Nissedal	I heile landet
Andel enslige forsørgere med stønad fra folketrygden (prosent)	-	0.7
Kjelde: SSB	Nissedal	I heile landet
Andel uføretrygda 18-66 år (prosent)	11.5	10.2

2.4 Bo- og arbeidsmarknad

Nissedal utgjør, etter Transportøkonomisk institutt si inndeling, ein eigen bo- og arbeidsmarknadsregion.

Ved inngangen til fjerde kvartal 2021 var det 697 sysselsette personar busett i kommunen. 219 av desse pendla ut av kommunen. Av desse igjen pendla 32 til Åmli, 26 til Oslo og 24 til Kviteseid. Det var 173 personar som pendla inn i kommunen. 33 av desse pendla frå Drangedal, medan 28 pendla frå Åmli.

Sysselsette i privat sektor og offentlege foretak utgjorde 56 prosent av sysselsette med arbeidsstad i kommunen i 2021. Landsgjennomsnittet var 68 prosent.

26 prosent av kommunen sine innbyggjarar over 16 år har utdanning utover videregående skole. Ytterlegare 43 prosent av fullført videregående skole, medan 28 prosent har utdanning på grunnskolenivå. I tillegg har fire prosent fagskoleutdanning.

3. Statsforvaltaren sitt hovudbilete av kommunen

3.1 Samla områdevurdering

Svake område		1
Samfunnssikkerhet og beredskap		
Middels område		5
Barnehage	Kommunal økonomi	
Folkehelsearbeid	Miljø og klima	
Kommunal planlegging		
Gode område		6
Barnevern	Landbruk	
Grunnskole	Omsorgstjenestene	
Kommunehelsetjenesten	Sosialtjenesten	
Ikke vurderte områder		0

Det er ingen område som har nok informasjon til å vurdere.

3.2 Samla vurdering av kommunen

Vesentlig informasjon

Kommunen sine utgiftskorrigerede inntekter per innbygger, inkl. eidegdomsskatt, konsesjonskraft-/hjemfallsinntekter og fordel av differensiert arbeidsgivaravgift, var 22,3 prosent høgare enn landsgjennomsnittet i 2021. Kraftinntektene er ein viktig årsak til dette.

Beredskapsmessig synest kommunen å vere utan større naturbasert eller verksemdsbasert risiko. Det er likevel mykje som kan hende, så dette må ikkje bli ei sovepute, og grunnberedskaperen må vere på plass.

Nissedal er ein kommune med relativt lågt utbyggingspress. Men eit aukande tal fritidsbustader med høg standard krev auka kapasitet på renseanlegget. Nissedal samarbeider med Drangedal kommune om drift av felles avløpsanlegg for Gautefallheia. Søknad om nytt renseanlegg på Langmoen er under handsaming hos Statsforvaltaren.

Nissedal har 178 elevar, fordelt på to kommunale grunnskolar. Kommunen har fire kommunale barnehagar. Det er 62 barn som går i dei fire barnehagane. 47 av disse barna har fulltidsplass.

Kommunen er ein del av eit interkommunalt barnevernssamarbeid i Vest-Telemark. Dei samarbeider óg med fleire andre kommunar om helse- og omsorgstenestene, og er tilknytt legevakt i Arendal. Kommunane i Vest-Telemark har etablert eit interkommunalt samarbeid om NAV Vest-Telemark.

Grovfôr er den største produksjonen i landbruket. I tillegg er det produksjon av ammeku, geiter og sau. Jordbruket i Nissedal kommune utgjorde 0,2 prosent av førstehandsverdien til jordbruket i fylket i 2020. Det er totalt 265 landbrukseidegdommar og 23 som søkar produksjonstilskot.

Styrker og muligheter

Høge inntekter per innbygger styrkar moglegheiten for å oppnå ein god driftsøkonomisk balanse.

Ny beredskapskoordinator med betre rom i arbeidskvardagen til denne oppgåva, samt aktiv oppfølging frå Statsforvaltaren i tida frametter, bør gi gode resultat.

Begge skolane i kommunen oppfyller lærarnorma. Kommunen jobbar godt med kompetanseordningane desentralisert ordning og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis. På barnehageområdet er kommunen med i Regional ordning for kompetanseutviklinga.

Barnevernssamarbeidet i Vest-Telemark inngår i læringsnettverk saman med Nome og Midt-Telemark, Notodden og Hjartdal og Tinn barnevernstenester. Læringsnettverket, Forpliktande samarbeid, vart etablerte som ei førebuing til barnevernsreforma. Nettverket har som hovudmål å styrke fosterheimarbeidet og hindra utilsikta flyttingar.

Kommunen ser ut til å ha god dekning når det gjeld fastlegar og tilstrekkeleg kapasitet når det gjeld plassar i institusjon. Kommunen samarbeider om ein interkommunal psykologteneste med Fyresdal, Kviteseid, Seljord og Tokke.

Ved å vere ein del av eit interkommunalt samarbeid om dei sosiale tenestane i NAV får kommunen tilgjenge til økt kompetanse, og dei blir mindre sårbare.

Nissedal har mye ukjent og viktig naturmangfald. Det finst truleg eit høgt tal slåttemyrar og areal med gamal furuskog, og einskilde areal med edellauvskog, som ikkje er fanga opp av tidlegare kartlegging. Det kan óg vere naturtypar i innmark knytt til det tradisjonelle kulturlandskapet (til dømes ugjødsla beite- og slåttemarker) som heller ikkje er fanga opp så langt.

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

Netto driftsresultat var 3,8 prosent i 2021, i eit år der skatteinntektene på landsbasis blei høgare enn forventet. Driftsresultata for dei tre føregående åra var negative. Driftsbalansen svært er sårbar for uforutsette utgifter.

Forankringa av arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap har vore ei utfordring over tid, og det må jobbast godt med dette gjennom føringar i planverk og haldnings-, motivasjons- og kompetansehevingsarbeid.

Kommunen nyttar det interkommunale Vest-Telemark PPT. Statsforvaltaren sitt tilsyn i 2021 avdekte saksbehandlingsbrot på sakkunnearbeidet. Tilsynet er endå ikkje avslutta.

Kommune har ikkje organisert oppgåvene den har som barnehagemyndigheit åtskilt frå oppgåvene den har som barnehageeigar, jf. barnehagelova §11. Nissedal kommune innfrir ikkje pedagognorma.

Nissedal er ein liten kommune med avgrensa ressursar til å utvikle eit tiltaksapparat tilpassa formålet med barnevernsreforma. Det er òg ei utfordring for barnevernssamarbeidet å forhalde seg til seks ulike kommunar med ulik økonomi og tiltakskjede.

I følge Kostra ser det ut til at kommunen har noko knapt med årsverk som kan jobbe med rehabilitering, behandling og førebyggjande arbeid, herunder folkehelsearbeid. Kommunen er òg sårbar med tanke på kompetanse innan omsorgstenestene.

Stor avstand fra Nissedal til NAV-hovudkontoret i Tokke kan vere ei utfordring, både for tilgjenge til tenestane og for tilgjenge til aktivitetar i Kvalifiseringsprogrammet.

Kunnskap om naturmangfaldet i Nissedal er avgrensa. Kartfesta miljøverdiar (Hb 13, NiN, MiS) tilsvarer 14,7 km² av totalarealet i kommunen, bare 1,62 % av arealet i kommunen. Manglende kunnskap er utfordrande når kommunen skal drive arealplanlegging eller handsame byggesaker.

Framtidsperspektivet

Det er planlagd negative netto driftsresultater i 2022 og 2023, før det snur til svak positiv balanse i 2024 og 2025. Det er viktig at kommunen følgjer endringar i befolkning, demografi og rammevilkår nøye for å kunne setje i verk nødvendige tiltak i tide, og såleis oppnå berekraft i driftsøkonomien.

Ei fortsatt auke i folkesetnaden i brei forstand gjennom ytterlegare utbyggjing av fritidsbustader, kombinert med eit stabilt lågt innbyggjartal kan gjere det endå vanskelegare å levere gode tenester ved kriser og katastrofer, ei utfordring Nissedal deler med mange "hyttekommunar".

Frå 2021 er det lovkrav at alle tilsette skal jobbe med det psykososiale barnehagemiljøet (nytt kap. VIII i barnehagelova). Her har kommunen både ansvar til å rettleie den enkelte barnehageeigaren, men også handsame klager og føre tilsyn med den enkelte barnehageeigaren.

Kommunen må planlegge for auka kompetansekrav i barnevernstenesta frå og med 2031.

Kommunen må kontinuerleg jobbe med å sikre kompetanse på helse- og omsorgsfeltet.

Ei viktig målsetting med utviklingsprosjekter som kommunen har motteke og mottek tilskot til, er å bidra til nytenkning og utvikling av nye arbeidsmetodar i NAV-kontoret. NAV-kontoret bør implementere kunnskap, erfaringar og metoder i alle kommunane i Vest-Telemark.

I åra framover blir folkehelsearbeidet viktig, ikkje berre for å gje befolkninga best muleg helse, men også som verktyg for livsmeistring og ein god overgang til voksenlivet for ungdommen. Sunn aktivitet på gode sosiale arenaer er viktig for mange formål.

Kommunen blir oppfordra til å ta hyppigare kontakt med Statsforvaltaren for bistand og samarbeid innafor naturkartlegging.

3.3 Dialogtema

Kommunen sin rolle som samfunnsutviklar

1 Korleis vil kommunen sikre at det blir laga ein førebyggjande plan for omsorgssvikt jf. barnevernslova § 3-1?

2 Korleis vil kommunen jobba for å styrke kunnskapen om naturmangfaldet i Nissedal?

Styring og forvaltning av kommunen

1 Kva vil kommunen gjere for å organisere oppgåvene den har som barnehagemyndigheit åtskilt frå oppgåvene den har som barnehageeigar?

2 Oppfølging av arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap i kommunen har vore mangelfull i fleire år. Nå har kommunen kome i gang med lukking av avvik frå beredskapstilsyn og å setje beredskap på dagsorden. Korleis tenkjer kommunen at de vil sikre at dette arbeidet ikkje stoppar opp igjen?

Kommunen sin rolle som tenesteytar

1 Korleis vil kommune møte utfordringane knytt til demografi?

2 Kva vil kommunen gjere for å innfri pedagognorma?

4. Statsforvaltaren sitt bilete av teneste- og forvaltingsområde

4.1 Barnehage

Middels

Statsforvalteren vurderer ut frå foreliggende opplysningar og kjennskap til området moderat fare for svikt.

Bakgrunnen for dette er blant anna at:

- kommune har ikkje organisert oppgåvene den har som barnehagemyndigheit åskilt frå oppgåvene den har som barnehageeigar, jf. barnehagelova §11.
- kommunen har sidan 2018 ikkje oppfylt pedagognorma i dei to minste barnehagane.
- Statsforvaltaren gjennomførte tilsyn med kommunen i 2021. Tilsynet er ikkje lukka enno.

4.1.1 Sentrale nøkkeltal

Kjelde: SSB	2019	2020	I heile landet
Andel barn 1-5 år i barnehage , i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	88,2	92,6	92,7
Kjelde: Udir	2019	2020	I heile landet
Oppfyller pedagognormen (andel)	40	75	68,8
Variabler	Eierform: Alle Eierformer	Eierform: Alle Eierformer	
Kjelde: Udir	2020	2021	I heile landet
Oppfyller pedagognormen med disp (antall)	1	0	1 129
Variabler	Eierform: Alle Eierformer		

4.1.2 Samla vurdering av område

Vesentlig informasjon

Nissedal kommune har 4 kommunale barnehagar. Det er 62 barn som går i de 4 barnehagane. 47 av disse barna har fulltids plass.

Det er 3 barn som har vedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehagen.

Nissedal kommune innfrir ikkje pedagognorma.

Styrker og muligheter

Nissedal kommune er med i Regional ordning for kompetanseutviklinga.

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

Nissedal kommune har ikkje organisert oppgåvene den har som barnehagemyndigheit åtskilt frå oppgåvene den har som barnehageeigar, jf. barnehagelova §11.

Nissedal kommune innfrir ikkje pedagognorma.

Det blei gjennomført tilsyn med kommunen i 2021. Tilsynet er ikkje lukka enno.

Framtidsperspektivet

Frå 2021 er det lovkrav at alle tilsette skal jobba med det psykososiale barnehagemiljøet (nytt kap. VIII i barnehagelova). Her har kommunen både ansvar til å rettleia den enkelte barnehageeigaren, men også behandla klager og føra tilsyn med den enkelte barnehageeigaren.

Nissedal kommune må rettleie og sjå til barnehageeigaranes arbeid med det psykososiale barnehagemiljøet.

4.1.3 Sentrale temaer

1

Nissedal kommune må organisere oppgåvene den har som barnehagemyndigheit åtskilt frå oppgåvene den har som barnehageeigar når dette er eigna til å ivareta tilliten til kommunens upartiskheit som barnehagemyndigheit.

2

Nissedal kommune må innfri pedagognorma.

3

Nissedal kommune må rettleie og sjå til barnehageeigaranes arbeid med det psykososiale barnehagemiljøet (nytt kap. VIII i barnehagelova).

4.1 Barnevern

God

Statsforvalteren vurderer ut frå dei foreliggende opplysningane og anna kjennskap til tenesta, at det pr i dag ikkje er bekymring for alvorleg svikt i barnevernstenesta.

4.1.1 Fokusområde

Barnevernstenesta må sikre dokumentasjon av forsvarlege barneverfaglige og juridiske vurderingar.

Barnevernstenesta må følgje opp føringar gitt EMD-dommar og Høyesterettsavgjerder.

Barnevernstenesta må sikre implementering av ny barnevernslov som er gjeldande frå 1. januar 2023.

Kommunen skal utarbeide ein plan for å forebygge omsorgssvikt og utvikling av åtferdsvanskar hos barn og unge.

Kommunen må sikre eit samordna tenestetilbod.

4.1.2 Sentrale nøkkeltal

Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Barn med melding ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)	6	3,9	4,3
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Prosentdelen barn med undersøking ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)	6	4,6	4,4
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Undersøkingar med handsamingstid innan 3 månader (prosent)	100	100	92
Kjelde: SSB	2019	2020	I heile landet
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggjarar 0-22 år (prosent)	3	3,9	0
Kjelde: Bufdir	2019	2020	I heile landet
Barn i fosterhjem som ikke har fått oppfølging i tråd med lovkrav (andel)	0	0	0
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbyggjar 0-22 år (kr)	7 666	8 187	8 433

4.1.3 Samla vurdering av område

Vesentlig informasjon

Nissedal er ein del av eit interkommunalt samarbeid, Barnevernsamarbeidet i Vest-Telemark. Barnevernssamarbeidet består av kommunen Fyresdal, Vinje, Seljord, Tokke, Nissedal, Kviteseid. Kviteseid har vertskommuneansvaret.

Styrker og muligheter

Barnevernssamarbeidet i Vest-Telemark inngår i læringsnettverk saman med Nome og Midt-Telemark, Notodden og Hjartdal og Tinn barnevernstenester. Læringsnettverket, Forpliktande samarbeid, vart etablerte som ei førebuing til barnevernsreforma. Nettverket har som hovudmål å styrka fosterheimarbeidet og hindra utilsikta flyttingar. Samarbeidet har ført til- etablering av eit ressursteam. Vidare deltar òg samarbeidet i utprøving av grunnmodell for hjelpetiltak.

Kravet til oppfølging av fosterbarn er oppfylt første halvår 2022.

Som eit resultat av læringsnettverket har barnevernsleiarane i Aust, Midt og Vest Telemark fått eit styrkt samarbeid.

Barnevernssamarbeidet i Vest-Telemark har ei stabil leiing.

Det er etablert eit felles SLT forum på tvers av alle kommunar tilhøyrande barnevernssamarbeidet i Vest-Telemark.

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

Nissedal er ein liten kommune med avgrensa ressursar til å utvikle eit tiltaksapparat tilpassa formålet med barnevernsreforma. Det er òg ei utfordring for barnevernssamarbeidet å forhalde seg til seks ulike kommunar med ulik økonomi og tiltakskjede.

Framtidsperspektivet

Kommunen må planlegge for auka kompetansekrav i barnevernstenesta frå og med 2031.

Kommunen skal ha ein plan for det førebyggjande arbeidet, herunder avklaring av rolla til barnevernet utover å vareta kjerneoppgåvene.

4.1.4 Sentrale temaer

- 1 Kommunen må sikre at det blir laga ein førebyggjande plan for omsorgssvikt jf. barnevernslova § 3-1.
 - 2 Kommunen må gjennomføre nødvendige tiltak for å møte krava i barnevernsreforma.
 - 3 Barnevernstenesta må sikre kompetanse og kapasitet til å utføre dei nye oppgåvene på fosterheimområdet og tiltaksutvikling.
-

4.1 Folkehelsearbeid

Middels

Vi har kommentert både kommunen sitt 1) arbeid med folkehelse og nokre utvalde 2) indikatorar på helsetilstand.

Nissedal har få innbyggjarar. Statistikk synar store variasjonar fra år til år, avhengig av forskjellar hos små grupper av enkeltpersonar. Statistikken blir mest representativ ved å rekne gjennomsnitt og følge utvikling over fleire år i kommunen. Utvalgte indikatorar (nøkkeltal) er kommentert nedanfor under "samla vurdering".

I planstrategien 2019-23 har kommunestyret i Nissedal vedteke å lage ein folkehelseplan. Kommunen har ein folkehelsekoordinator, ei tverrsektoriell arbeidsgruppe, samt starta arbeidet med å lage eit oversyndokument og ein folkehelseplan. Målet er å bli ferdig sumaren 2023.

4.1.1 Fokusområde

Fokuset til kommunen på folkehelse skal speglast i all planleggjing.

Kommunen skal arbeide aktivt med å redusere sosiale forskjellar i helse.

Psykisk helse og førebyggjande rusarbeid skal vere inkludert som ein likeverdig del i folkehelsearbeidet.

Satsing på førebyggjande tilbod med fokus på deltaking, aktivitet og meistring.

4.1.2 Sentrale nøkkeltal

Kjelde: KHS	2019	2020	I heile landet
Antibiotika foreskrevet og utlevert per 1 000 innbygger 0-79 år	235	217	263
Kjelde: KHS	2017-2020	2018-2021	I heile landet
Overvekt og fedme , selvrapportert ved sesjon 1	33	37	22
Variabler	Kjønn: Kjønn Samlet		
Kjelde: KHS			I heile landet
Andel ungdom fornøyd med helsa (%)			70

4.1.3 Samla vurdering av område

Vesentlig informasjon

Nissedal har få innbyggjarar. Det betyr at statistikk vil syne store variasjonar fra år til år, avhengig av forskjellar hos små grupper av personar.

Når det gjeld antibiotika forskreve og utlevert for aldersgruppa 0-79 år er talet markert lavere enn landsgjennomsnittet for 2017-2020. Talet som syner antibiotikapraksis kan vere representativt og samanliknbart med andre kommunar, då det målast over lengjer tid og inkluderar ei relativt stor gruppe.

Sjølvrapportert overvekt og fedme ved sesjon 1 syner derimot store variasjonar over tid (2015-2021). Tendensen er ei auke i vekt, men talet personar ved sesjon 1 er ei lita gruppe innbyggjarar.

42 elevar ved ungdomsskulen i Nissedal tok del i undersøkinga "Ung i Vestfold og Telemark 2021". 90% av elevane svara at "dei er nøgde med helsa". Svara for fylket syner at guttar (74%) er jamt over meir nøgde med helsa enn jenter (59%), - gjennomsnitt er 65%. Jenter i 8. og 9.klasse har ein negativ utvikling i fylket.

Styrker og muligheter

I følge FHI sin folkehelseprofil 2022 er det nokre område som skil seg ut positivt: - få personar med psykiske symptom/lidingar 0-79 år, få med muskel- og skjelettplagar, god valgdeltaking og relativt få barn som har einslege forsørgjarar.

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

I følge FHI sin folkehelseprofil 2022 er det nokre område som skil seg ut med utfordringer; - overvekt og fedme (17-åringar), røyking kvinner og antall med vidaregåande eller høgare utdanning.

Framtidsperspektivet

I planstrategien 2019-23 har kommunestyret i Nissedal vedteke å lage ein folkehelseplan. Kommunen har ein folkehelsekoordinator, laga ei arbeidsgruppe, samt starta arbeidet med å skrive eit oversiktsdokument og ein folkehelseplan.

I åra framover blir folkehelsearbeidet viktig, ikkje berre for å gje befolkninga best muleg helse, men også som verktug for livsmeistring og ein god overgang til voksenlivet for ungdommen. Sunn aktivitet på gode sosiale arenaer er viktig for mange formål.

4.1 Grunnskule

God

Statsforvalteren vurderer ut frå dei foreliggende opplysningane og øvrig kjennskap til området, at det per i dag ikkje er bekymring for svikt på grunnskuleområdet.

4.1.1 Fokusområde

Alle har eit godt og inkluderande læringsmiljø.

Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidleg slik at alle får utvikla potensialet sitt.

Dei tilsettes i kunnskapssektoren har høg kompetanse.

Alle lykkast i opplæringa og utdanninga.

4.1.2 Sentrale nøkkeltal

Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Gjennomsnittlig grunnskulepoeng (antall)	40,4	48,7	43,2
Kjelde: Udir	2020-21	2021-22	I heile landet
Motivasjon, Elevundersøkelsen 7. og 10. trinn, læringsmiljø	4,1	3,4	3,6
Variabler	Årstrinn: 7 Årstrinn	Kjønn: Begge Kjønn	Eierform: Alle Eierformer
Kjelde: Udir	2020-21	2021-22	I heile landet
Motivasjon, Elevundersøkelsen 7. og 10. trinn, læringsmiljø	3,5	3,4	3,4
Variabler	Eierform: Alle Eierformer	Kjønn: Begge Kjønn	Årstrinn: 10 Årstrinn
Kjelde: Udir	2020-21	2021-22	I heile landet
Støtte fra lærerne, Elevundersøkelsen 7. og 10. trinn, læringsmiljø	4,7	4,1	4,3
Variabler	Eierform: Alle Eierformer	Kjønn: Begge Kjønn	Årstrinn: 7 Årstrinn
Kjelde: Udir	2020-21	2021-22	I heile landet
Støtte fra lærerne, Elevundersøkelsen 7. og 10. trinn, læringsmiljø	4,3	4	4
Variabler	Eierform: Alle Eierformer	Årstrinn: 10 Årstrinn	Kjønn: Begge Kjønn
Kjelde: Udir	2020-21	I heile landet	
Mobbing på skolen (prosent), Elevundersøkelsen 7. og 10. trinn, mobbing	0	7,9	
Variabler	Kjønn: Begge Kjønn	Årstrinn: 7 Årstrinn	Eierform: Alle Eierformer

Kjelde: Udir

Mobbing på skolen (prosent), Elevundersøkelsen 7. og 10. trinn, mobbing

2020-21

0

2021-22

0

I heile landet

5,7

Variabler

Årstrinn: 10 Årstrinn

Kjønn: Begge Kjønn

Eierform: Alle Eierformer

Kjelde: KHS

Gjennomføring i videregående opplæring etter foreldrenes utdanningsnivå

I heile landet

57

Variabler

Foreldrenesutdanningsnivaa: Grunnskole

Kjelde: SSB

Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)

2020

8,5

2021

10,7

I heile landet

7,8

Kjelde: Udir

Mestringsnivå 1, Nasjonale prøver 5. trinn

2018-19

26,3

I heile landet

22,9

Variabler

Kjønn: Begge Kjønn

Eierform: Alle Eierformer

Prøve: Lesing

Årstrinn: 5 Årstrinn

Kjelde: Udir

Mestringsnivå 1, Nasjonale prøver 8. og 9. trinn

I heile landet

9,8

Variabler

Kjønn: Begge Kjønn

Eierform: Alle Eierformer

Prøve: Lesing

Årstrinn: 8 Årstrinn

Kjelde: Udir

Mestringsnivå 1, Nasjonale prøver 5. trinn

I heile landet

23,3

Variabler

Årstrinn: 5 Årstrinn

Prøve: Regning

Kjønn: Begge Kjønn

Eierform: Alle Eierformer

Kjelde: Udir

Mestringsnivå 1, Nasjonale prøver 8. og 9. trinn

I heile landet

8,3

Variabler

Kjønn: Begge Kjønn

Eierform: Alle Eierformer

Prøve: Regning

Årstrinn: 8 Årstrinn

4.1.3 Samla vurdering av område

Vesentlig informasjon

Nissedal kommune har 178 elevar, fordelt på to kommunale grunnskolar. Over 10 prosent av elevane mottar spesialundervisning. Over 63 prosent av elevane som mottar spesialundervisning er gutar.

Kommunen i deltar i desentralisert ordning for kompetanseutvikling gjennom kommunenettverket Vest-Telemark.

Styrker og muligheter

Kommunen jobbar godt med kompetanseordningane desentralisert ordning og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis.

Statsforvaltaren har ikkje mottatt nokon saker om det psykososiale skulemiljøet til elevane dei to siste åra.

Begge skolane i kommunen oppfyller lærarnorma.

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

Kommunen nyttar det interkommunale Vest-Telemark PPT. Statsforvaltarens tilsyn i 2021 avdekte saksbehandlingsbrot på sakkunnearbeidet. Tilsynet er endå ikkje avslutta.

Liten oppvekstadministrasjon i kommunen.

Framtidsperspektivet

Kommunen bør fortsetje å satse på kompetanseordningane desentralisert ordning og kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis, og sjå på moglegheita for å sjå desse i samanheng.

4.1 Kommunal planlegging

Middels

Kommunen har felles plankontor med Kviteseid. Det gir eit fagmiljø som kan følgje opp planbehovet. Både planstrategi, samfunnsdel og arealdel er oppdatert. Kommunedelplanar for utbyggingsområde er av litt eldre dato, men det gjenspeglar at det er ein kommune med relativt lite press.

Det er få vedtatte reguleringsplanar i perioden 2016-2020. Uvisst kva som er årsaka, mogleg det kan vere manglande KOSTRA-rapportering.

Kommunen har satsing på hyttebygging, og har eit aukande tal hytter. Likevel er antal fritidsbygningar pr km2 relativt lågt i forhold til ein del andre kommunar. Vidare utbygging av hytteområde med høg standard er avhengig av utbygging av kapasitet på avløpsanlegg.

Villreinområda Våmur-Roan er ein viktig naturkvalitet i Nissedal, både i eit regionalt og nasjonalt perspektiv, og må varetakast i planlegginga.

Det er utarbeidd felles klimaplan for Vest-Telemark, som har formål å vere utgangspunkt for kommunevise planar. Planstrategien til Nissedal seier det vil vere aktuelt å revidere klimaplanen i inneverande periode.

4.1.1 Fokusområde

Nissedal kommune bør starta arbeidet med ny klima- og energiplan, i tråd med planstrategien til kommunen.

Kommunen bør auka kapasiteten på renseanlegget før det blir bygt fleire fritidsbustader som skal knytast til vass- og avløpssystemet.

Kartlegginga av naturmangfald i Nissedal er avgrensa. Det krev ekstra merksemd i arealplanlegginga og arealdisponeringen.

4.1.2 Sentrale nøkkeltal

Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Hvilket år ble gjeldende planstrategi vedtatt? (år)	2 016	2 021	2 020
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Hvilket år ble kommuneplanens samfunnsdel vedtatt? (år)	2 020	2 020	2 016
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Hvilket år ble kommuneplanens arealdel vedtatt? (år)	2 014	2 021	2 014
Kjelde: Manuell			I heile landet
Kommunen har oppdatert klima- og energiplan			0
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Kommunedelplaner for areal vedtatt i rapp.året (antall)	0	0	31
Kjelde: SSB	2019	2020	I heile landet
Reguleringsplaner vedtatt i alt (antall)	0	0	1 321

Kjelde: SSB	2019	2020	I heile landet
Andel av innvilgte byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	12	11	17
Kjelde: SSB	2021	2022	I heile landet
Antall fritidsbygninger	2 347	2 430	445 513
Kjelde: SSB	2021	2022	I heile landet
Antall fritidsbygninger per km²	2,99	3,09	1,47
Kjelde: Manuell	2020	2021	I heile landet
Klagesaker etter plan- og bygningsloven	2	4	0
<p>I 2021 behandla Statsforvaltaren totalt 4 klagesaker etter plan- og bygningslova. Av dei var 2 klagar på byggesaker. Her blei 1 sak heldt ved lag og 1 blei oppheva/gjort om. Dei 2 andre sakene var klager på reguleringsplanar, og begge blei heldt ved lag.</p>			

4.1.3 Samla vurdering av område

Vesentlig informasjon

Nissedal er ein kommune med relativt lågt utbyggingspress. Men eit aukande tal fritidsbustader med høg standard krev auka kapasitet på renseanlegget.

Styrker og muligheter

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

Nissedal har svak kartlegging av naturmangfald. Kartfesta miljøverdiar (Hb 13, NiN, Mis) tilsvarer 14,7 km² av totalarealet i kommunen. Dette tilsvarer 1,62 % av arealet i kommunen. Manglande kunnskap aukar risikoen for tap av viktig naturmangfald når kommunen driv arealplanlegging eller behandlar byggesaker.

Framtidsperspektivet

4.1 Kommunal økonomi

Middels

Nissedal har betydelege utgiftskorrigerede frie inntekter per innbygger, samanlikna med landsgjennomsnittet. Trass i dette har driftsresultata variert mykje dei siste åra. Med svært få innbyggjarar er kommunen sårbar for utgifter som varierer fra år til år.

Kommunen har låg gjeldsgrad, men nivået på disposisjonsfondet er lågare enn kva ein kunne forvente for ein høginntektskommune.

4.1.1 Fokusområde

Økonomisk berekraft: Tilpasse driftsutgiftene til inntektene for å sikre det økonomiske handlingsrommet - og dermed finansering av tenestene i framtida.

Økonomistyring: Utvikle økonomiplanen som beslutningsgrunnlag for kommunestyret, ikke minst med tanke på utfordringene knyttet til demografi.

4.1.2 Sentrale nøkkeltal

Kjelde: Manuell	2020	2021	I heile landet
Utgiftskorrigerede frie inntekter	121,5	122,3	0
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	-2,8	3,8	4,3
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Netto renteesponering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	21,3	22,9	44,2
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	2,7	4	13,4
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	22,3	20	19,1
Kjelde: Manuell		2022	I heile landet
Økonomisk handlingsrom i planperioden		-0,2	0

4.1.3 Samla vurdering av område

Vesentlig informasjon

Kommunen sine utgiftskorrigerede inntekter per innbygger, inkl. eigedomsskatt, konsesjonskraft-/hjemfallsinntekter og fordel av differensiert arbeidsgivaravgift, var 22,3 prosent høgare enn landsgjennomsnittet i 2021. Kraftinntektene er ein viktig årsak til dette.

Nissedal kommune har eigedomsskatt på alle type eigedom. Det er budsjettert med at dei samla eigedomsskatteinntektene er 2022 blir om lag 13 mill. kroner. Eigedomsskatt på kraftverk utgjør 5,3 mill. kr. av dette.

Kommunen har aldri vore registrert i ROBEK.

Styrker og muligheter

Høge inntekter per innbygger styrkar moglegheiten for å oppnå ein god driftsbalanse.

Gjeldsnivået er monaleg lågare enn i mange andre kommunar.

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

Netto driftsresultat var 3,8 prosent i 2021, i eit år der skatteinntektene på landsbasis blei høgare enn forventa. Driftsresultata for dei tre føregåande åra var negative. Driftsbalansen er svært sårbar for uforutsette utgifter.

Framtidsperspektivet

SSB framskriv at talet på innbyggjarar framover i Nissedal vil vere relativt stabilt. Men samansetninga av befolkninga endrar seg. Forsørgarbrøken for eldre (talet over 64 år relativt til talet 20-64 år) var ved inngangen av 2022 på 0,48 og er forventa å auka til 0,57 i 2030 og vidare til 0,81 i 2050. Tilsvarande tal for landet er høvesvis 0,31; 0,36 og 0,50. Forsørgarbrøken i Nissedal er altså allereie i år (0,48) omtrent på nivå med det som er framskrive på landsnivå i 2050 (0,50).

Det er planlagd negative netto driftsresultater i 2022 og 2023, før det snur til svak positiv balanse i 2024 og 2025. Dette er ein svært knapp balanse, spesielt med tanke på at disposisjonsfondet ikkje er så stort.

Det er viktig at kommunen følgjer endringar i befolkning, demografi og rammevilkår nøye for å kunne setje i verk nødvendige tiltak i tide, og såleis oppnå berekraft i driftsøkonomien.

4.1.4 Sentrale temaer

1 Kva vil kommunen gjere for å oppnå god økonomisk berekraft?

2 Korleis vil kommunen møte utfordringane knytt til demografi?

4.1 Kommunehelsetenesta

God

Talet på årsverk med vidareutdanning innan psykisk helsearbeid ligg over landsgjennomsnittet. Kommunen ser ikkje ut til å ha utfordringar med fastlegedekning eller dekning av institusjonsplassar. Kommunen samarbeider med andre kommunar om kommunal psykologteneste som har barn og unge (0-20 år) som fokusområde.

Kommunen ser ikkje ut til å ha etablert frisklivssentral, og fysioterapitenesta er sårbar med berre to personar til å dekke heile breidda av førebyggjande og kurativt arbeid.

4.1.1 Sentrale nøkkeltal

Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Årsverk av personer med vidareutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	32	36,1	8,5
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Andel pasienter på liste uten lege (prosent)	0	0	2,6
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Antall kommuner med egen frisklivssentral (ja=1, nei=0)	1	0	224
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Ergoterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (khelse+omsorg) (årsverk)	8,4	8,5	4,8
Kjelde: Manuell			I heile landet
Legetime per uke per beboer i sykehjem (timer)			0
Kjelde: Manuell		2022	I heile landet
Avtalte fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)		9,9	9,7
Kjelde: Manuell		2022	I heile landet
Antall legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)		19,1	12,1
Kjelde: Manuell		2022	I heile landet
Årsverk psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (helse- og omsorg)		21,2	4,9

4.1.2 Samla vurdering av område

Vesentlig informasjon

Nissedal er ein liten kommune som samarbeider med fleire andre kommunar om helsetenestene. Kommunen er tilknytta legevakt i Arendal.

Styrker og muligheter

Kommunen ser ut til å ha god dekning når det gjeld fastlegar og tilstrekkeleg kapasitet når det gjeld plassar i institusjon. Kommunen samarbeider om ein interkommunal psykologteneste med Fyresdal, Kviteseid, Seljord og Tokke. Funksjonen vart oppretta i 2019, med barn og unge (0-23 år) som fokusområde.

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

I følge Kostra ser det ut til at kommunen har noko knapt med årsverk som kan jobbe med rehabilitering, behandling og førebyggjande arbeid, herunder folkehelsearbeid.

Framtidsperspektivet

4.1 Landbruk

God

Inntrykket vårt er at kommunen har eit fungerande landbrukskontor i samarbeid med Kvitseid. To tilsette, ein for skogbruk og ein for jordbruk.

Grovfôr er den største produksjonen og blir dyrka på heile arealet. I tillegg er det produksjon av ammeku, geiter og sau. Jordbruket i Nissedal kommune utgjorde 0,2 prosent av førstehandsverdien til jordbruket i fylket i 2020.

Det er totalt 265 landbrukseiendommer og 23 som søkar produksjonstilskot.

4.1.1 Fokusområde

Forvaltning av statlege tilskotsordningar innanfor jordbruk og skogbruk, og kontroll av ordningane.

Lovforvaltning på landbruksområdet.

4.1.2 Sentrale nøkkeltal

Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Landbrukseiendommer (antall)	270	265	180 087
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Jordbruksbedrifter (antall)	23	23	38 164
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Produktivt skogareal (dekar)	322 692	322 374	69 922 932
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Omdisponering av dyrka jord til andre formål enn landbruk (dekar)	2,5	2	4 801,4
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Jordbruksareal i drift (dekar)	3 280	3 384	9 854 914

4.1.3 Samla vurdering av område

Vesentlig informasjon

Grovfôr er den største produksjonen og blir dyrka på heile arealet. I tillegg er det produksjon av ammeku, geiter og sau. Jordbruket i Nissedal kommune utgjorde 0,2 prosent av førstehandsverdien til jordbruket i fylket i 2020.

Det er totalt 265 landbrukseigedommar og 23 som søker produksjonstilskot.

Styrker og muligheter

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

Framtidsperspektivet

4.1 Miljø og klima

Middels

Nissedal samarbeider med Drangedal kommune om drift av felles avløpsanlegg for Gautefallheia. Søknad om nytt renseanlegg på Langmoen er under behandling hos Statsforvalteren. Det er positivt at Nissedal kommune samarbeider med andre kommunar i dette prosjektet.

Generelt er kunnskapsgrunnlaget om viktige miljøverdier i kommunen mangelfull, utanom leveområda til villreinen. Villreinområda vest i kommunen (Våmur-Roan) er ein viktig naturkvalitet i Nissedal i eit regionalt og nasjonalt perspektiv. Vidare har nye undersøkingar synt at det kan vere mange myrareal i Nissedal som kan definerast som den utvalte naturtypen slåttemyr. Tiltak mot framande artar bør prioriterast i område med trua naturtypar, i naturtypar som er viktige for trua artar og nær verneområde.

Statsforvaltaren har lite informasjon om pågåande arbeid innanfor naturmangfald. Kommunen henvender seg sjeldan for bistand, søkar ikkje om middel e.a. Det kan vera på grunn av avgrensa kapasitet i kommunen.

Nisser har ein sannsynleg bestand av storørret, som er ei forvaltingsmessig viktig form for ørret. Dette må hensyntas i arealplanar og infrastrukturprosjekt, spesielt gytebekker /-elvar.

Innanfor Nissedal kommune er vasskvaliteten generelt god. Særleg i enkelte skog- og fjellområde søraust i kommunen medfører framleis forsurening at den økologiske tilstanden ligg i klasse 'moderat' - som ikkje tilfredsstillar miljømålet til vassforskrifta (minst god). Det blir kalka aktivt for å vareta høstbare bestandar av ørret. Naturtilstanden er rett nok på veg tilbake, og ein må forventa ein redusert aktivitet på dette området i kommande år.

4.1.1 Fokusområde

Nissedal kommune bør arbeide for å styrka kunnskapsgrunnlaget innanfor naturmangfald.

Kommunen bør prioritere tiltak mot framande artar i område med trua naturtypar, i naturtypar som er viktige for trua artar og nær verneområde.

4.1.2 Sentrale nøkkeltal

Kjelde: SSB	2019	2020	I heile landet
Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)	34,3	32,1	41,1
Kjelde: SSB	2017	I heile landet	
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste (prosent)	70,2	86	
Kjelde: SSB	I heile landet		
Andel fornyet kommunalt spillvannsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	0,77		
Kjelde: Manuell	I heile landet		
Kunnskapsgrunnlag naturmangfold	0		
Kjelde: Manuell	I heile landet		
Spesielle naturverdier	0		

Kjelde: Manuell	I heile landet
Verneområdeforvaltning	0
Kjelde: Manuell	I heile landet
Fremmede arter	0
Kjelde: Manuell	I heile landet
Vannforvaltning	0

4.1.3 Samla vurdering av område

Vesentlig informasjon

Nissedal samarbeider med Drangedal kommune om drift av felles avløpsanlegg for Gautefallheia. Søknad om nytt renseanlegg på Langmoen er under behandling hos Statsforvaltaren.

Styrker og muligheter

Nissedal har mye ukjent og viktig naturmangfold. Det finst truleg eit høgt tal slåttemyrar og areal med gamal furuskog, og einskilde areal med edellauvskog, som ikkje er fanga opp av tidlegare kartlegging. Det kan óg vere naturtypar i innmark knytt til det tradisjonelle kulturlandskapet (til dømes ugjødsla beite- og slåttemarker) som heller ikkje er fanga opp så langt.

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

Kunnskap om naturmangfaldet i Nissedal er avgrensa. Kartfesta miljøverdiar (Hb 13, NiN, Mis) tilsvarer 14,7 km² av totalarealet i kommunen, berre 1,62 % av arealet i kommunen.

Manglande kunnskap aukar risikoen for tap av viktig naturmangfald.

Framtidsperspektivet

4.1 Omsorgstenestene

God

Vi har ikkje informasjon som skulle bety at omsorgstenesta ikkje er god.

4.1.1 Sentrale nøkkeltal

Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	17,3	14,5	11
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Andel brukerretnede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	82,3	85,3	77,8
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	12,6	9,9	9,6
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	34,3	40,3	32,4
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	65	45,5	51,3
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	0	0	0,68
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	535,3	500,5	307

4.1.2 Samla vurdering av område

Vesentlig informasjon

Styrker og muligheter

Velfungerende, godt etablert interkommunalt samarbeid på fleire område.

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

Ein liten kommune er sårbar med tanke på kompetanse.

Framtidsperspektivet

Utfordringar knytt til demografi. Må kontinuerleg jobbe med å sikre kompetanse på helse- og omsorgsfeltet.

4.1 Samfunnstryggleik og beredskap

Svak

Kommunen har med unntak av eit par store skogbrannar ikkje opplevd større beredskapshendingar dei siste åra, og det samla risikobiletet for natur- og verksemdsbasert risiko er ganske gunstig. Kommunen var den siste i fylket til å få påvist koronasmitte under pandemien.

Kommunen har over fleire år hatt ei manglande oppfølging av arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap, noko som er dokumentert gjennom eigenvurderingar (den årlege Beredskapstrappa) og gjennom beredskapstilsyn.

Etter tilsynet i 2020 har kommunen etter kvart omfordelt oppgåva som beredskapskoordinator og er i gang med å følgje opp tilsynsfunna, men det tek litt lang tid. Utover den overordna beredskapen så har tilsyna vist utfordringar i dei to sektorane me har sett fokus på, helse som del av samordna tilsyn og oppvekst for verifikasjon av vertikalt fokus i det generelle beredskapsarbeidet.

Kommunen ser ut til å kunne trenge ekstra oppfølging for å få god framdrift i beredskapsarbeidet.

4.1.1 Fokusområde

Lukking av avvik frå tilsynet i 2020

Etablering av system som sikrar politisk og administrativ oppfølging av arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap (årshjul/plan for samfunnstryggleik og beredskap)

4.1.2 Sentrale nøkkeltal

Kjelde: Manuell	I heile landet
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse	0
Kjelde: Manuell	I heile landet
Helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid	0
Kjelde: Manuell	I heile landet
Kommunalt beredskapsråd	0
Kjelde: Manuell	I heile landet
Beredskapsplan	0
Kjelde: Manuell	I heile landet
Øvelser	0
Kjelde: Manuell	I heile landet
Opplæring	0
Kjelde: Manuell	I heile landet
Evaluering etter øvelser og uønskede hendelser	0

4.1.3 Samla vurdering av område

Vesentlig informasjon

Risikobiletet for kommunen er ganske godt, utan større naturbasert eller verksemdsbasert risiko. Det er likevel mykje som kan hende, så dette må ikkje bli ei sovepute, og grunnberedskapen må vere på plass. Å få naudsynte dokument på plass og endre vurderinga som er gjort er ei handterbar oppgåve, utfordringa ligg i den å følge opp og vedlikehalde dokumentasjon og kompetanse.

Styrker og muligheter

Ny beredskapskoordinator med betre rom i arbeidskvardagen til denne oppgåva, samt aktiv oppfølging frå Statsforvaltaren i tida frametter bør gi gode resultat.

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

Forankringa av arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap har vore ei utfordring over tid, og det må jobbast godt med dette gjennom føringar i planverk og haldnings-, motivasjons- og kompetansehevingsarbeid.

Framtidsperspektivet

Ei fortsatt auke i folkesetnaden i brei forstand gjennom ytterlegare utbyggjing av fritidsbustader, kombinert med eit stabilt lågt innbyggjartal kan gjere det endå vanskelegare å levere gode tenester ved kriser og katastrofer, ei utfordring Nissedal deler med mange "hyttekommunar".

4.1.4 Sentrale temaer

1

Oppfølging av arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap i kommunen har vore mangelfull i fleire år. Nå har kommunen kome i gang med lukking av avvik frå beredskapstilsyn og å setje beredskap på dagsorden. Korleis tenkjer kommunen at de vil sikre at dette arbeidet ikkje stoppar opp igjen?

4.1 Sosialtenesta

God

Statsforvalteren vurderer ut frå dei opplysningane som ligg føre og anna kjennskap til tenesta, at det per i dag ikkje er bekymring for alvorleg svikt i dei sosiale tenestane i NAV.

4.1.1 Fokusområde

Kommunen må sørge for tilgjenge til dei sosiale tenestane i NAV.

Kommunen må gjere ei konkret og individuell vurdering av hjelpebehov, stønadsbeløp og stønadsform, ved utmåling av økonomisk stønad.

Kommunen bør vere merksam på utsette familiar. Barnas serlege behov må vurderast og ivaretakas i alle fasar av samshandsaminga når tenestetilbodet gjeld dei.

4.1.2 Sentrale nøkkeltal

Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Sosialhjelpsmottakere (antall)	38	29	124 697
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall)	7	9	22 092
Kjelde: SSB	2020	2021	I heile landet
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)	40	33	63 475
Kjelde: Datavarehus	2020	2021	I heile landet
Andel barn i familier som mottok sosialhjelp i prosent av innbyggere 0-18 år (prosent)	2,8	2,33	1,17
Kjelde: SSB	2018	2019	I heile landet
Antall menn i kvalifiseringsprogram (antall)	0	0	4 497
Kjelde: SSB	2019	2021	I heile landet
Antall kvinner i kvalifiseringsprogram (antall)	0	0	5 630

4.1.3 Samla vurdering av område

Vesentlig informasjon

Kommunane i Vest-Telemark har etablert eit interkommunalt samarbeid om NAV Vest-Telemark. Tokke er vertskommune og hovudkontoret ligg på Dalen.

Vi fekk ikkje klagesaker frå kommunen i 2021, og så langt i år har vi handsama to saker. Kommunen har få deltakarar i Kvalifiseringsprogrammet.

NAV Vest-Telemark har fått tilskot til utvikling av dei sosiale tenestane i NAV til prosjektet "Økonomisk sjølvstende". Tiltaket vil ha fokus på førebyggjande arbeid. I tillegg mottok dei tilskotsmidlar til prosjektet "Sterk nok tilknytning til arbeidslivet".

Styrker og muligheter

Ved å vere ein del av eit interkommunalt samarbeid om dei sosiale tenestane i NAV får kommunen tilgjenge til økt kompetanse, og dei blir mindre sårbare.

Ved trong for akutt hjelp har kommunen oppgjeve eit eige telefonnummer på si heimeside som brukarane kan ringe. Det er og oppgjeve direktenummer til tilsette ved NAV-kontoret slik at brukarar kan oppnå rask kontakt med NAV-kontoret.

Svakheter, utfordringer og sårbarhet

Stor avstand fra Nissedal til hovudkontoret i Tokke kan vere ei utfordring, både for tilgjenge til tenestane og for tilgjenge til aktivitetar i Kvalifiseringsprogrammet.

Heimesida til kommunen har ikkje opplysningar om dei ulike tenestane i NAV-kontoret.

Hovudkontoret i Tokke er kun ope for drop-in kvar måndag og torsdag mellom kl 10.00 og 14.00. Kontoret i Nissedal er berre ope for avtalte møter.

Kommunen har få deltakarar i Kvalifiseringsprogrammet.

Framtidsperspektivet

Ei viktig målsetting med utviklingsprosjekter som kommunen har motteke og mottok tilskot til, er å bidra til nytenkning og utvikling av nye arbeidsmetodar i NAV-kontoret. NAV-kontoret bør implementere kunnskap, erfaringar og metoder i alle kommunane i Vest-Telemark.

Kommunen må sørge for at deira innbyggjarar får forsvarlege og tilgjengelege tenestar frå NAV Vest-Telemark.

Alle som fyller vilkåra for deltaking i Kvalifiseringsprogrammet skal få tilbod om program.

4.1.4 Sentrale temaer

1 Korleis vil kommunen sørge for tilgjenge til dei sosiale tenestane i NAV-kontoret?
